SITOWISEN LUMO-RAPORTTEJA 104/2025

Iitin Kotirannan aurinkovoima-hankkeen pesimälinnustoselvitys 2025

SITOWISE

Sisältö

1. Johdanto 3

2. Selvitysalueen sijainti ja yleiskuvaus 3

3. Työstä vastaavat henkilöt 4

4. Inventointimenetelmät 4

    4.1. Sovellettu kartoituslaskenta 4

    4.2. Yölaulajainventointi 6

    4.3. Epävarmuustekijät 6

5. Lajikohtaista tarkastelua 7

6. Tulokset ja päätelmät 8

7. Kirjallisuus ja lähteet 10

Päiväys: 29.7.2025
Tarkastaja: Sini Solala
Projektinumero: 12022314
Raportin pohjakartat: Maanmittauslaitoksen avoin aineisto 2025
Viittaussuositus: Ahlman, S., Tuominen, H. & Vesamäki, J. 2025:
Iitin Kotirannan aurinkovoimahankkeen pesimälinnustoselvitys 2025. Sitowise Oy.

1. Johdanto

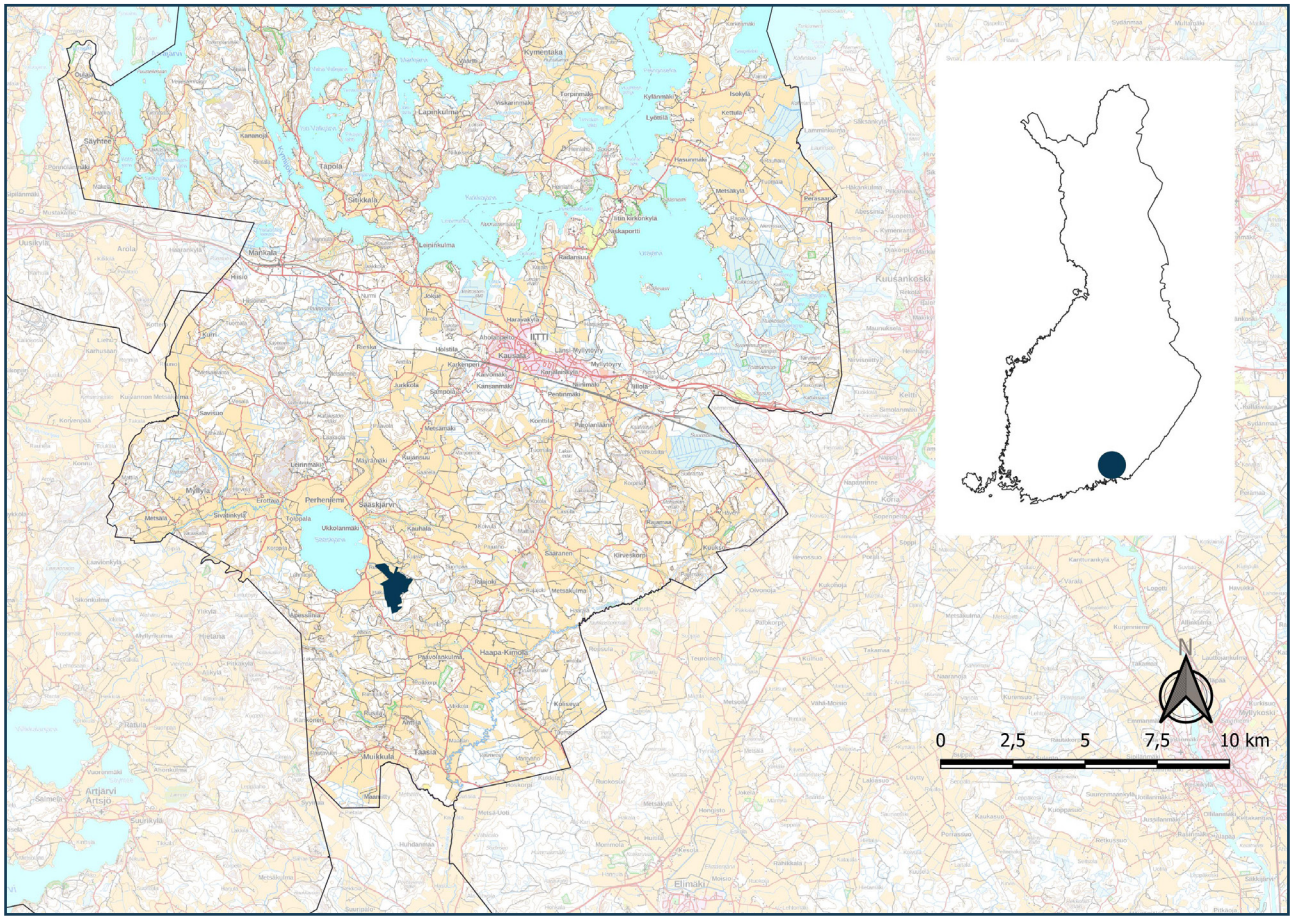
Downing Renewable Developments LLP suunnittelee aurinkovoimalan rakentamista Iitin Kotirannan alueelle. Aurinkovoimahanke koostuu aurinkopaneelijärjestelmästä, jossa on suuri joukko paneeleja telineiden päällä muodostamassa laajan energiaa keräävän pinnan.

Tässä raportissa esitetään hankesuunnittelua varten Sitowise Oy:n tekemän pesimälinnustoselvityksen tulokset, joiden perusteella voidaan arvioida hankkeen vaikutuksia pesimälintuihin. Selvitysalueella tehtiin inventointeja yhteensä neljänä päivänä ja yhtenä yönä touko–kesäkuussa 2025. Raportissa esitetään käytetyt inventointimenetelmät, epävarmuustekijät, tulokset ja päätelmät.

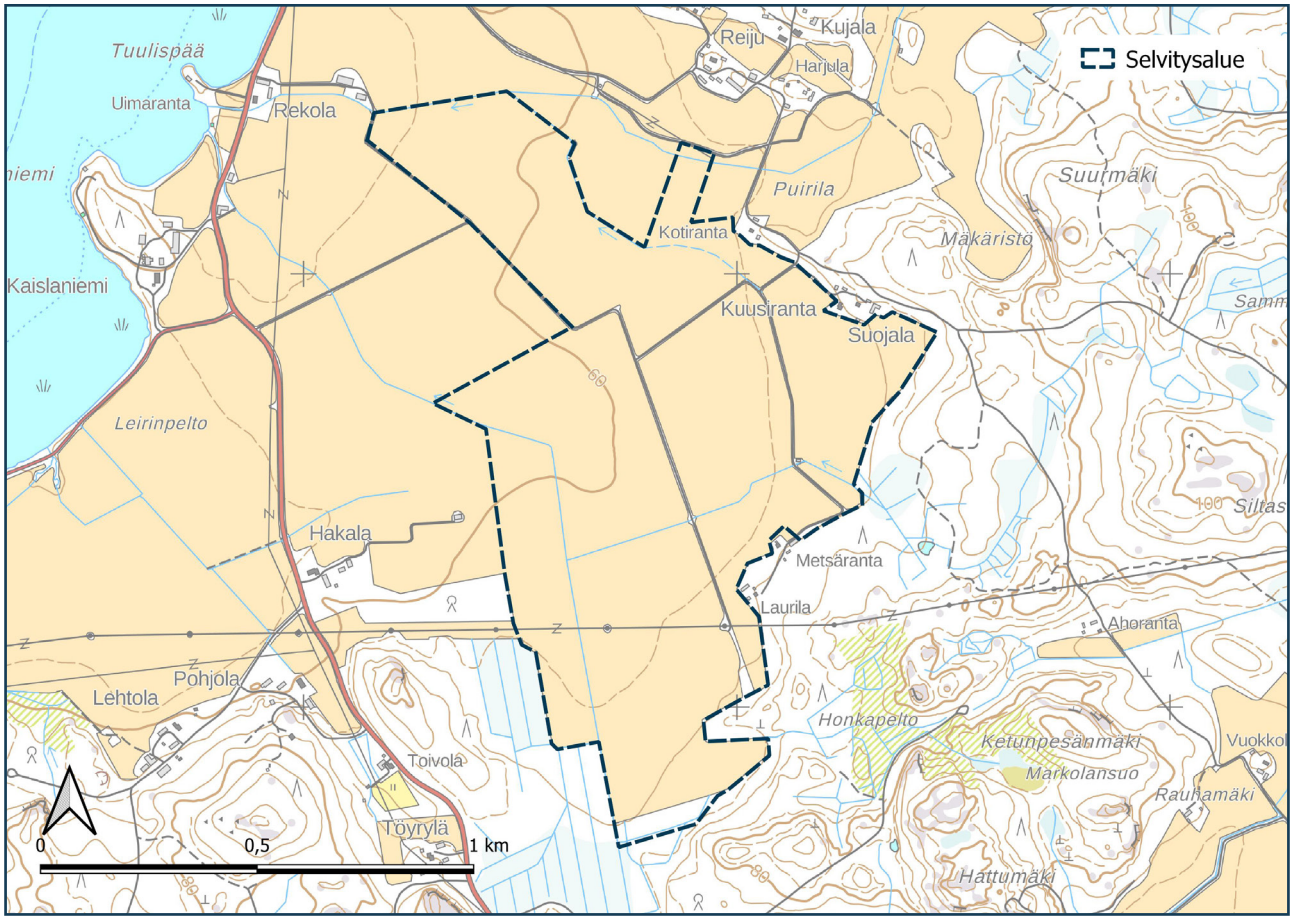
2. Selvitysalueen sijainti ja yleiskuvaus

Kotirannan suunniteltu aurinkovoimahanke sijaitsee Päijät-Hämeessä Iitin keskustasta noin 11 kilometriä lounaaseen Sääskjärven kaakkoispuolella (kuva 1). Alueen pinta-ala on noin 102 hehtaaria (kuva 2).

Selvitysalue sijaitsee eteläboreaalisella lounaismaan vuokkovyöhykkeellä ja Etelä-Suomen kilpikeitaiden suokasvillisuusvyöhykkeellä. Alue on lähes kokonaan viljelykäytössä olevaa peltoa lukuun ottamatta hyvin pientä lehtomaisen kankaan hakkuualaa selvitysalueen etelärajauksen tuntumassa. Selvitysalueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu pohjavesi-, luonnonsuojelu- tai Natura 2000 -alueita.

Kuva 1. Selvitysalueen (sininen alue) lähestymiskartta. Lähikunnat ovat vaaleammalla sävyllä.

Kuva 2. Selvitysalueen sijainti ja rajaus.

3. Työstä vastaavat henkilöt

Kotirannan aurinkovoimahankkeen pesimälinnustoselvityksen maastotöistä vastasi biologi (FM) ja luontokartoittaja (EAT) Hanna Tuominen. Hänellä on 24 vuoden ajalta kokemusta pesimälinnustoselvityksistä ja lähes 30 vuoden mittainen lintuharrastustausta. Raportoinnista vastasivat luontokartoittaja (EAT) ja ympäristönhoitaja Santtu Ahlman sekä luontokartoittaja (EAT) Johanna Vesamäki. Ahlmanilla on 22 vuoden kokemus ja Vesamäellä viiden vuoden kokemus luontoselvitysten raportoinneista.

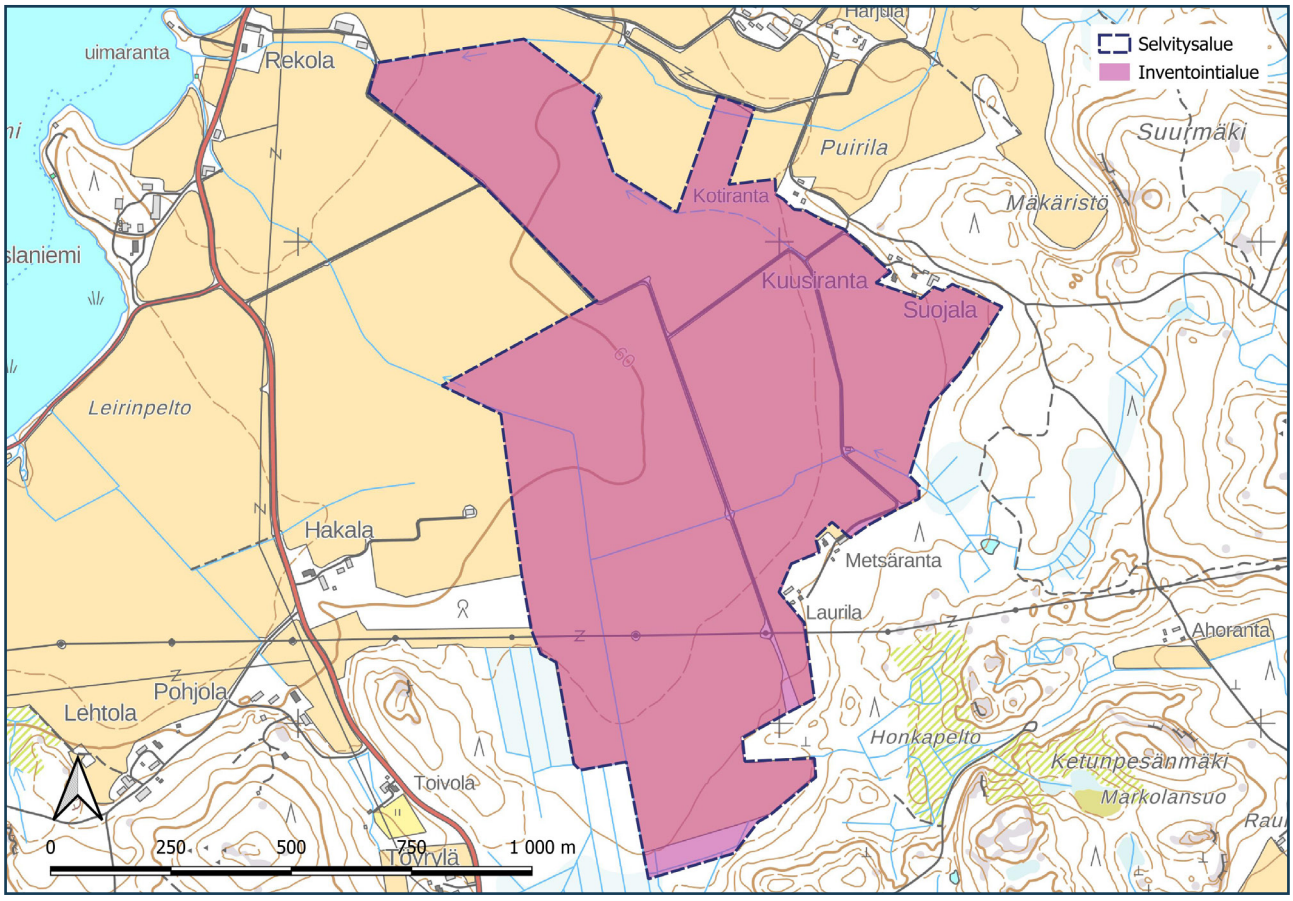
4. Inventointimenetelmät

4.1. Sovellettu kartoituslaskenta

Selvitysalueella tehtiin yhteensä neljä sovellettua kartoituslaskentaa, joista yksi viitasammakkoselvityksen yhteydessä 19.5. (Alakopsa yms. 2025) sekä kolme vain pesimälinnustoon keskittyen 22.5., 29.5. ja 8.6. Lisäksi yksi yöaikainen kartoituslaskenta tehtiin lepakkoselvityksen aikana 6.–7.6.2025. Inventoinnit ajoitettiin pääosin noin kello 4.15–11.00 väliselle ajalle, mutta viitasammakkoselvityksen aikana tehdyt inventoinnit ajoittuivat klo 8.30–15.00 väliselle ajalle, jolloin vain aamupäivä on

ollut hyvää aikaa pesimälinnustoinventointeihin. Lisäksi lepakkoselvityksen yhteydessä havainnointia tehtiin klo 23.45–3.30 välisenä aikana. Maastotöihin käytettiin yhteensä noin 31 tuntia.

Kuvassa 3 esitetään inventointialue, joka käsittää koko selvitysalueen. Sovelletussa kartoituslaskennassa painopisteenä olivat uhanalaiset, EU:n lintudirektiivin liitteen I lajit sekä Suomen erityisvastuulajit. Selvityksen aikana kirjattiin kuitenkin myös sellaisten lajien reviirejä, joilla on esimerkiksi erityistä indikaattoriarvoa. Kartoituslaskennassa huomionarvoisten lajien reviirit merkittiin kartalle paikan päällä maastossa ja sijainti varmistettiin GPS-paikantimen avulla. Pareiksi tulkittiin seuraavat havainnot: laulava koiras, varoitteleva koiras, nähty koiras, varoitteleva naaras, nähty naaras, varoitteleva pari ja nähty pari. Paritulkinta on tehty, mikäli edellä mainittu havainto on tehty vähintään kerran sopivassa elinympäristössä, eikä havaintoa ole tulkittu muuttohavainnoksi. Mikäli samalla paikalla on tehty kaksi tai useampia havaintoja, on ne myös tulkittu yhdeksi pariksi. Menetelmä on sovellettu kartoituslaskentaohjeista (Koskimies & Väisänen 1988) ja se vastaa tuoreimpia suosituksia (Mäkelä & Salo 2023). Erona on kuitenkin, että parimäärät on tulkittu varovaisuusperiaatteen mukaisesti yhdestä havainnosta, eikä kahdesta, sillä kyseessä on yleispiirteinen selvitys.

Kuva 3. Inventointialue.

4.2. Yölaulajainventointi

Yöaktiivisia lajeja inventoitiin lepakkoselvityksen yhteydessä 6.–7.6.2025 noin kello 23.45–3.30 välisellä ajanjaksolla. Paritulkinnat tehtiin samalla tavalla kuin sovelletussa kartoituslaskennassa. Yölaulajainventointien aikana on mahdollista löytää peltoalueilla muun muassa viiriäisten ja ruisrääkkien reviirejä.

Lajit, joista kerättiin kaikki reviirihavainnot:

- Vesilinnut
- Peltokanalinnut (ei fasaani)
- Metsäkanalinnut
- Haikarat
- Päiväpetolinnut (vain löydetyt pesät)
- Rantakanat
- Kurki
- Kahlaajat (ei metsäviklo, lehtokurppa)
- Lokkilinnut
- Uuttukyyhky, turkinkyyhky, turturikyyhky
- Pöllöt
- Kehrääjä
- Tervapääsky
- Kuningaskalastaja
- Tikat (ei käpytikka)
- Kiurut
- Pääskyt (vain löydetyt pesät)
- Niittykirvinen, lapinkirvinen
- Västäräkit
- Tilhi
- Koskikara
- Peukaloinen
- Satakieli, sinirinta, sinipyrstö
- Leppälinnut
- Taskut
- Sepelrastas
- Sirkkalinnut
- Kultarinnat
- Kerttuset
- Kirjokerttu, pensaskerttu
- Idänuunilintu, lapinuunilintu, sirittäjä
- Pikkusieppo
- Viiksitimali
- Pyrstötiainen
- Töyhtötiainen, hömötiainen, lapintiainen
- Pähkinänakkeli
- Kuhankeittäjä
- Lepinkäiset
- Närhi, pähkinähakki, kuukkeli, harakka
- Kottarainen
- Varpunen
- Järripeippo
- Viherpeippo, vuorihemppo
- Kirjosiipikäpylintu, isokäpylintu
- Punavarpunen
- Taviokuurna
- Punatulkku
- Nokkavarpunen
- Sirkut (ei keltasirkku)

4.3. Epävarmuustekijät

Linnustoa inventoitiin pesimäaikana neljän päivän ja yhden yön aikana. Alueen pinta-alaan ja yksipuolisiin elinympäristöihin nähden linnustoselvitystä voidaan pitää kattavana. Suurella todennäköisyydellä linnustolliset arvot on löydetty. Joitakin yksittäisiä huomionarvoisia lajeja on saattanut jäädä löytymättä, mutta kokonaisuuden kannalta se ei ole merkityksellistä. Lisäksi inventoinnit tehtiin kokonaisuutena riittävän hyvissä sääolosuhteissa (taulukko 1).

Taulukko 1. Sääolosuhteet inventointien aikana. Pilvisyydessä esimerkiksi 0/8 = pilvetön ja 8/8 = täyspilvinen.

Päivämäärä	Lämpötila alussa	Lämpötila lopussa	Pilvisyys alussa	Pilvisyys lopussa	Tuuli alussa	Tuuli lopussa
19.5.2025	10 °C	18 °C	7/8	6/8	4 m/s NE	4 m/s NE
25.5.2025	8 °C	10 °C	8/8	8/8	3 m/s NW	3 m/s W
29.5.2025	12 °C	15 °C	6/8	8/8	2 m/s SE	2 m/s E
6.–7.6.2025	13 °C	12 °C	7/8	7/8	2 m/s S	3 m/s SE
8.6.2025	10 °C	16 °C	3/8	2/8	2 m/s S	4 m/s SW

5. Lajikohtaista tarkastelua

Tässä osiossa käsitellään selvitysalueella maastotöiden aikana havaittuja lintulajeja. Kustakin lajista esitetään suomalaisen nimen lisäksi tieteellinen nimi. Palstan oikeassa reunassa on merkitty sinisellä hakasulkuihin lajin uhanalaisuusluokka ja suojelustatus: CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut ja NT = silmälläpidettävä (Hyvärinen ym. 2019). Lisäksi RT = alueellisesti uhanalainen (BirdLife 2024), DIR = EU:n lintudirektiivin laji ja V = Suomen kansainvälinen vastuulaji. Suomen kansainvälinen vastuulaji tarkoittaa eliölajia, jonka populaatiosta vähintään Euroopan laajuisesti merkittävä osa elää ja lisääntyy Suomessa. Suomella on sen vuoksi erityinen vastuu kansainvälisellä tasolla lajin seurannasta, tutkimuksesta ja suojelusta. Kustakin lajista esitetään yleispiirteisesti elinympäristöön liittyviä tietoja (Luonnontieteellinen keskusmuseo 2024, Luontoportti 2024, Suomen Lajitietokeskus 2024, Zetterström ym. 2023) sekä tuorein parimääräarvio (Lehikoinen yms. 2018).

Kiuru *(Alauda arvensis)* **[NT]**

Selvitysalueella oli yhteensä 21 reviiriä (kuva 4). Kiuru pesii Suomessa Pohjois-Karjalan, Kainuun, Kemin ja Tornion seuduille asti. Tätä pohjoisempi kanta on harva. Laji suosii pesimäalueinaan avoimia matalan kasvillisuuden peittämiä aukeita sekä peltoalueita. Uusimman parimääräarvion mukaan pesimäkanta on 180 000–220 000 paria. Kiuru on uhanalaisuusluokaltaan silmälläpidettävä (NT) laji.

Västäräkki *(Motacilla alba)* **[NT]**

Selvitysalueen länsiosassa oli yksi reviiri (kuva 4). Västäräkki on Suomessa yleinen pesimälintu koko maassa. Laji viihtyy kaupunki- ja kulttuuriympäristössä sekä kauempana asutuksesta, aina saaristoon ja Pohjois-Suomen vesialueille saakka. Västäräkin pesäpaikkojen kirjo on laaja. Se rakentaa pesänsä usein rakennusten ja rakenteiden koloihin tai puun koloon. Uusimman parimääräarvion mukaan pesimäkanta on 330 000–470 000 paria. Västäräkki on uhanalaisuusluokaltaan silmälläpidettävä (NT) laji.

Pensastasku *(Saxicola rubetra)* **[VU]**

Selvitysalueella oli neljä reviiriä (kuva 4). Pensastasku pesii Suomessa lähes koko maassa, puuttuen lähinnä maan pohjoisimpien osien tunturipaljakoilta. Laji suosii pesimäpaikkoinaan aukeita alueita kuten avosoita, peltoaukeita, pensaikkoisia niittyjä ja teiden varsia. Uusimman parimääräarvion mukaan pesimäkanta on 140 000–220 000 paria. Pensastasku on uhanalaisuusluokaltaan vaarantunut (VU) laji.

Pensaskerttu *(Sylvia communis)* **[NT]**

Selvitysalueen eteläosassa oli yksi reviiri (kuva 4). Pensaskerttu pesii Suomessa eteläisistä osista maata Oulun tasalle, mutta lajia tavataan harvalukuisena myös eteläisessä Lapissa ja Kuusamossa. Pesimäpaikkoinaan laji suosii erilaisia puoliavoimia tai avoimia ympäristöjä, kuten pelto-ojien pensaikoita, niittyjen ja laidunten pusikoita ja reunametsiä, pihoja, puutarhoja ja joutomaita. Uusimman parimääräarvion mukaan pesimäkanta on 270 000–360 000 paria. Pensaskerttu on uhanalaisuusluokaltaan silmälläpidettävä (NT) laji.

Pajusirkku *(Emberiza schoeniclus)* **[VU]**

Selvitysalueen luoteisreunalla oli yksi reviiri (kuva 1). Pajusirkku pesii Suomessa koko maassa runsaamman esiintymisen painottuessa pohjoisinta Suomea etelämmäs. Pesimäpaikkoina laji suosii erilaisten kosteikkojen rantapensaikkoja ja ruovikoita, kuten soiden reunojen pensaikkoisia alueita. Uusimman parimääräarvion mukaan pesimäkanta on 170 000–200 000 paria. Pajusirkku on uhanalaisuusluokaltaan vaarantunut (VU) laji.

6. Tulokset ja päätelmät

Iitin aurinkovoimahankkeen pesimälinnusto saatiin selvitettyä varsin kattavasti sovelletun kartoituslaskennan ja yölaulajainventoinnin avulla. Selvitysalueella havaittiin yhteensä vain yhdeksän eri lajin reviiri (taulukko 2), joista suurin osa on hyvin tavallisia pesimälajeja. Lajistoon lukeutuu viisi huomionarvoista lajia, joista yksikään ei ole on EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji tai Suomen erityisvastuulaji. Kolme on valtakunnallisessa uhanalaisuusluettelossa silmälläpidettäviä ja kaksi vaarantuneita (taulukko 3, kuva 4).

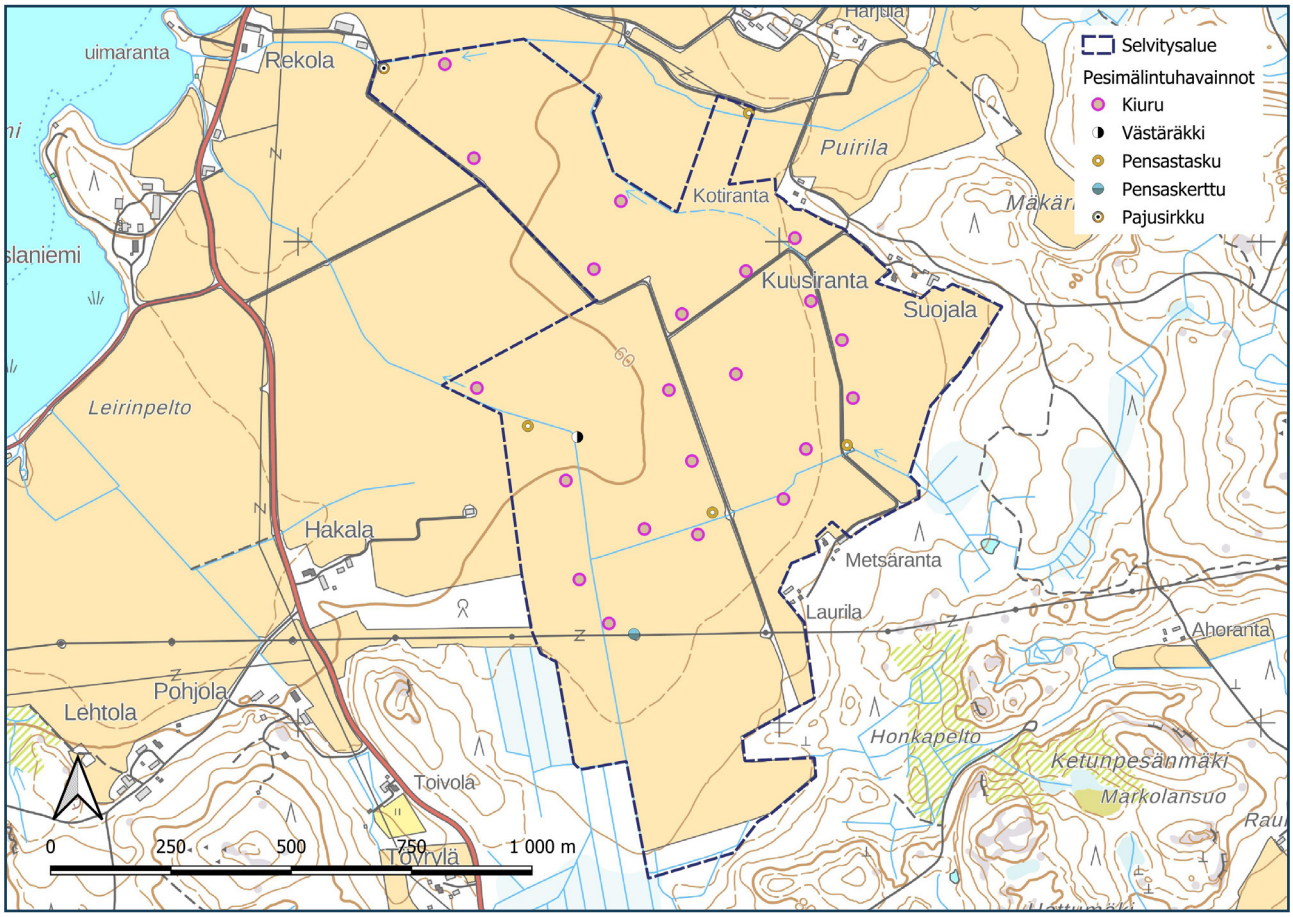
Taulukko 2. Selvitysalueella pesineet lintulajit. Parimäärä esitetään lajeista, joita inventoitiin systemaattisesti.

Laji	***Parimäärä***	***Laji***	***Parimäärä***	***Laji***	***Parimäärä***
Töyhtöhyyppä	*6*	*Västäräkki*	*1*	*Pikkuvarpunen*	*-*
Metsäviklo	*-*	*Pensastasku*	*4*	*Keltasirkku*	*-*
Kiuru	*21*	*Pensaskerttu*	*1*	*Pajusirkku*	*1*
				Yhteensä 9 lajia	

Taulukko 3. Selvitysalueella pesineiden huomionarvoisten lajien luokat ja parimäärät. VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä.

Laji	Tieteellinen nimi	EU:n lintu-direktiivin laji	Suomen erityisvastuulaji	Uhanalaisuus-luokka	Pareja
Kiuru	*Alauda arvensis*	-	-	*NT*	*21*
Västäräkki	*Motacilla alba*	-	-	*NT*	*1*
Pensastasku	*Saxicola rubetra*	-	-	*VU*	*4*
Pensaskerttu	*Sylvia communis*	-	-	*NT*	*1*
Pajusirkku	*Emberiza schoeniclus*	-	-	*VU*	*1*

Selvitysalueen pesivät huomionarvoiset lajit ovat tavanomaisia, eikä erityisiä vaateliaiden lajien reviirikeskittymiä löydetty. Huomionarvoisten lajien parimäärä oli kokonaisuutena kohtalainen, mutta reviirit olivat ns. hajallaan pitkin selvitysaluetta. Alueelta ei myöskään löydetty esimerkiksi äärimmäisen uhanalaisen peltosirkun reviirejä. Havaintojen perusteella selvitysalueelta ei voida tulkita linnustollisesti arvokkaita alueita, eikä erityisiä maankäyttösuosituksia voida antaa.

Kuva 4. Huomionarvoisten lintulajien reviirit. Yksi reviirimerkintä tarkoittaa yhtä pesivää paria.

7. Kirjallisuus ja lähteet

Alakopsa, J., Tuominen, H. & Vesamäki, J. 2025:
Iitin Kotirannan aurinkovoimahankkeen viitasammakkoselvitys 2025. Sitowise Oy.

BirdLife Suomi ry 2024:
Suomessa alueellisesti uhanalaiset lintulajit. <www.birdlife.fi/suojelu/lajit/uhanalaisuus/alue/>

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. (toim.) 2019:
Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.
Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988:
Linnustonseurannan havainnointiohjeet (2. painos). Helsingin yliopiston eläinmuseo. Helsinki.

Lehikoinen, A., Below, A., Jukarainen, A., Laaksonen, T., Lehtiniemi, T., Mikkola-Roos, M., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rusanen, P., Sirkiä, P., Tiainen, J. & Valkama, J. 2018:
Suomen lintujen pesimäkantojen koot. Linnut vuosikirja 2018. BirdLife Suomi ry,
Luonnontieteellinen keskusmuseo ja SYKE.

Luonnontieteellinen keskusmuseo 2024:
Lintuatlaksen tulospalvelu – lajit. Suomen 4. lintuatlas. Viitattu 29.8.–4.9.2024 (www.lintuatlas.fi).

Luontoportti 2024:
Linnut. Viitattu 2.–4.9.2024 (https://luontoportti.com/c/3/linnut?sid=3).

Mikkola-Roos, M. & Niikkonen, T. (toim.) 2005:
Kosteikkojen kunnostuksen ja hoidon parhaat käytännöt kuudella Life-kohteella Suomessa–life CO-OP-hankkeen tulokset. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 149.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2023:
Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle.
2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023.

Suomen Lajitietokeskus 2024:
Lintulajien lajikortit. Viitattu 29.8.–4.9.2024 (www.laji.fi).

Zetterström, D., Svensson, L. & Mullarney, K. 2023:
Lintuopas. Euroopan ja Välimeren alueen linnut. Kustannusosakeyhtiö Otava.

SITOWISE